

Regionala samverkans- och stödstrukturer

KUNSKAPSUTVECKLING INOM SOCIALTJÄNSTEN

Sveriges
Kommuner
och Landsting

”FoUrum arbetar med att utveckla kvaliteten inom socialtjänsten i Jönköpings län. Verksamhetsidén är att långsiktigt och samordnat stödja socialtjänstens kunskapsutveckling. Utgångspunkten för arbetet är att ge brukarna inflytande, stärka den professionella kompetensen och integrera forskning och praktik.

Varje kommun är en jämbördig part i detta partnerskap. Styrning sker genom kommunpolitiker från länet, en styrgrupp med länets alla socialchefer, samt olika chefsnätverk. Kommunerna definierar uppdraget till FoUrum, bidrar med grundfinansiering och deltar aktivt på olika sätt i arbetet. Majoriteten medarbetare har kvar sin anställning i sin kommun, men anlitas genom så kallade tjänsteköp under en kortare eller längre period.”

Anders Saldner, kvalitetssamordnare och Henrik Ahlgren,
FoU-ledare Öppna jämförelser vid FoUrum Jönköpings Regionförbund.

Från vänster Henrik Ahlgren, Carola Walfridson, Anders Saldner, Sofia Lager Millton, Mattias Vejklint och Cecilia Strandlund.

Samverkan ger effekt

Alla människor kan någon gång under livet behöva stöd från socialtjänsten. Genom att jobba med kunskapsutveckling och evidensbaserad praktik kan socialtjänsten förbättra verksamheten. På så sätt kan den ge den allra bästa nyttan för mottagaren.

Statskontorets slutrapport (2014) om utveckling av regionala stödstrukturer har också visat att:

- satsningen har gett ett samlat grepp kring aktuella frågor och utvecklingsarbeten
- samverkan inom länen har stärkts – både mellan kommuner samt mellan kommuner och landsting
- hela 93 procent av kommunerna har tagit del av verksamheten i stödstrukturerna
- samverkan har också stärkts mellan socialtjänst, FoU och universitet/högskolor
- drygt 90 procent av hälso- och sjukvårdsdirektörerna anser att den verksamhet som bedrivs av stödstrukturen har utvecklat landstingets samverkan med socialtjänsten
- fler än 70 procent av socialcheferna anser att kommunen har haft nytta av stödstrukturen vid implementering av nationella riktlinjer och vägledningar.
- 70 procent av ordförandena i socialnämnderna har tagit del av den verksamhet som bedrivs i stödstrukturerna

Statskontorets utvärdering konstaterar att uppbyggnaden av stödstrukturerna har förbättrat förutsättningarna för att arbeta evidensbaserat.

Kerstin Wigzell

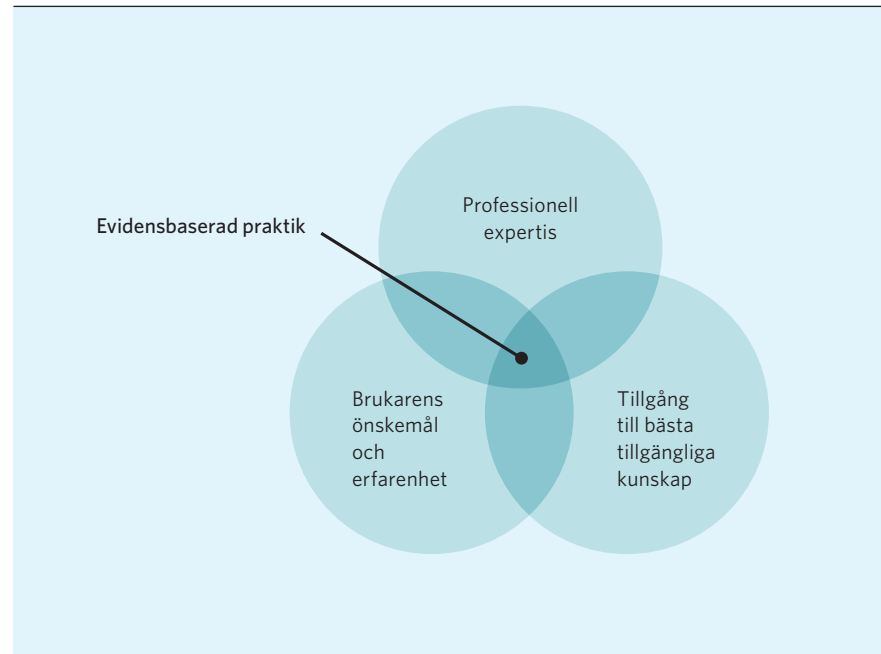
”Det är idag en självklarhet att socialtjänsten ska kunna redogöra för sociala insatsers kvalitet och förväntade effekter. Människor i behov av socialtjänstens stöd och hjälp behöver den informationen för att kunna ta ställning till olika förslag och för att kunna ställa krav på kvalitet i genomförandet. Förtroendevalda för att kunna fatta beslut om resurser och politiska riktlinjer. Medborgare för att kunna utkräva ansvar.

En självklarhet, men ännu inte en realitet.

Socialarbetaren närmast brukaren är den som ytterst ska förverkliga den evidensbaserade praktiken. För det behövs långsiktiga strategier, stödstrukturer och bättre förutsättningar i det dagliga arbetet.

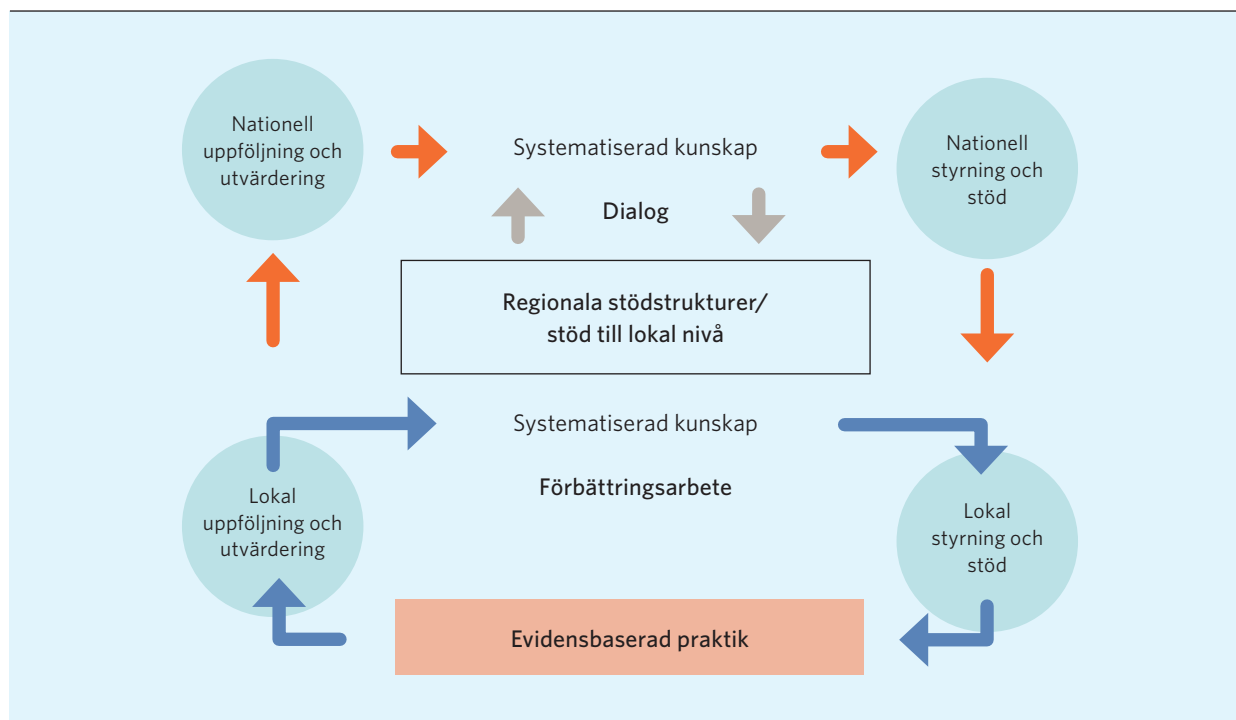
Processen är igång. Ansvaret för att den fortsätter vilar gemensamt på förtroendevalda, forskare och praktiker.”

FIGUR 1. Evidensbaserad praktik

Kunskapshjulet - ett samspel

FIGUR 2. Den regionala nivån som stödstruktur

En aktiv uppföljning i verksamheterna möjliggör ett systematiskt lärande, vilket är en utgångspunkt för långsiktigt förbättringsarbete. Genom stödstrukturen sker dialog och återkoppling till och från den nationella nivån. Systematiserad kunskap presenteras på nationell nivå, ibland i form av riktlinjer. Den kunskapen omsätts och används i sin tur i lokal och regional styrning.

2004

Socialstyrelsen och Svenska Kommunförbundet skriver till Socialdepartementet med en önskan om "riktat stöd till lokala/regionala strukturer för integrering av forskning, utbildning och praktik". (SK 2004/0977)

2007

Socialstyrelsen tillsammans med SKL föreslår årliga avtal mellan regeringen och SKL, arbete på lokal och regional nivå med stöd av nationell samordning samt riktat stöd till lokala/regionala strukturer. (SKL 2007/0255)

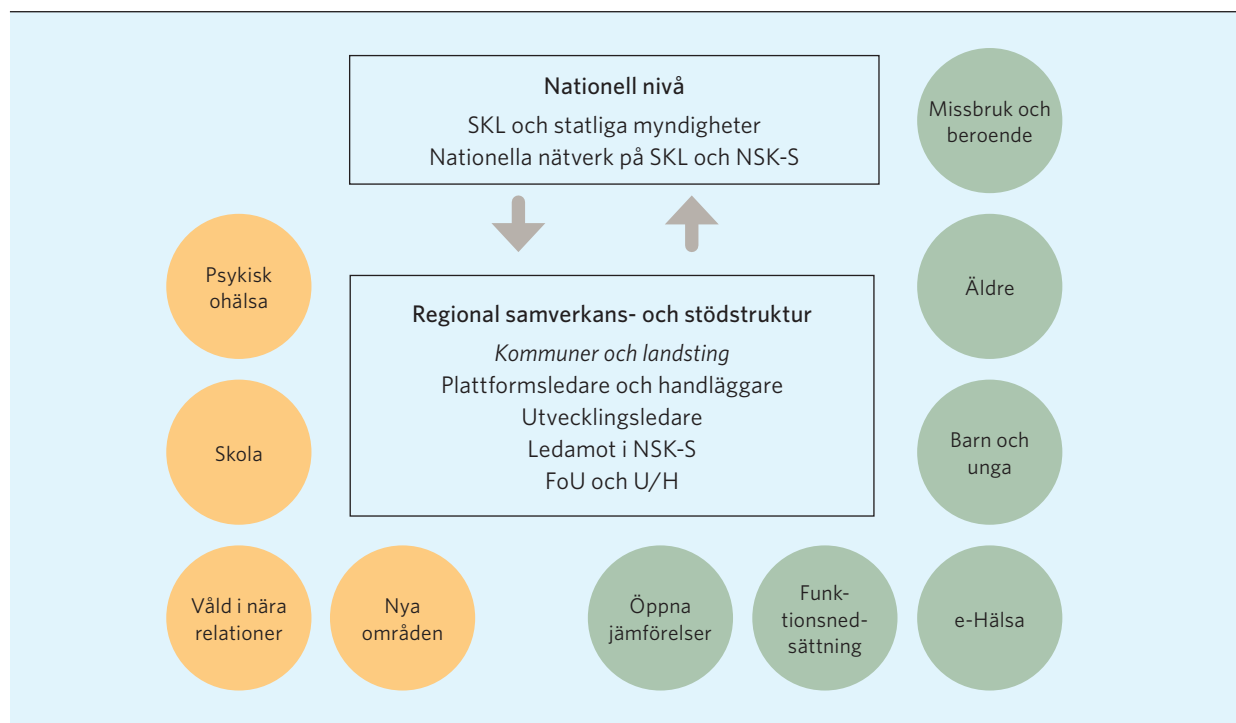
2008

"Utredningen för en kunskapsbaserad socialtjänst" (Kerstin Wigzell) avlämnar betänkandet "Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten - till nytta för brukaren" (SOU 2008:18) vilket ligger till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet och de nationella satsningarna.

2009

Kommuner, landsting och regioner inbjuds till dialog om ett gemensamt utvecklingsarbete för en evidensbaserad praktik (EBP) inom socialtjänsten. Det genomförs arton workshops i länen/regionerna, vilka följs upp med en nationell konferens i Stockholm.

FIGUR 3. Den regionala nivån som dialogpartner

På den regionala nivån finns flera aktörer. Huvudmännen är kommuner och landsting. Det är hos dessa uppdragen till stödstrukturerna definieras, vilket har bidragit till en stark legitimitet för stödstrukturerna. Samtliga län har samverkansgrupper på ledningsnivå som leder och driver utvecklingsområdena. Det leder till ett samordnat och effektivt förbättringsarbete.

Områden markerade med grönt ingår i nationella överenskommelser. De gulmarkerade är exempel på verksamhetsområden som man i vissa län har beslutat ska ingå i den regionala samverkansstrukturen.

2010

Det nuvarande arbetet påbörjas genom en överenskommelse mellan regeringen och SKL: "Plattform för arbetet med att utveckla en evidensbaserad praktik i socialtjänsten". Äldreomsorgen är pilotprojekt.

2011

Plattformen ligger till grund för en ny överenskommelse "Stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänstens område". Sedan tidigare fanns det utvecklingsmedel för missbruks- och beroendevården. Ett nytt verksamhetsområde lyfts in: Den sociala barn- och ungdomsvården.

2012

Sjutton länsvisa kartläggningar genomförs av utvecklingsbehoven inom verksamhetsområdet personer med funktionsnedsättning. Detta ligger till grund för att området lyfts in i överenskommelsen för 2013.

2013

Samtliga län redovisar en plan för långsiktig organisation, styrning och finansiering av stödstrukturerna.

"Att utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst är en fråga om att utveckla, implementera och förvalta former för hur man ska ta tillvara erfarenheter från brukare. Forskningen pågår ständigt och då behövs även arbetsätt för uppdatering av kunskapen på ett systematiskt sätt.

Utan stöd från nationell nivå är jag rädd för att utvecklingen på regional och lokal nivå stannar av då området är eftersatt och därigenom ganska otrampad mark.

Med tanke på socialtjänstens situation är det lätt att förstå att det kan förefalla övermäktigt utan det stöd som SKL och de regionala stöd- och samverkansstrukturerna ger."

Ingrid Gustavsson,
utvecklare Barn och unga,
Region Halland.

2014

Statskontorets löpande uppföljning av överenskommelsen presenteras i en slutrapport. Den Nationella Samverkansgruppen för Kunskapsstyrning inom Socialtjänsten, NSK-S, förstärks.

2016

Stödstrukturerna lever vidare med relevant, nationellt stöd. De regionala samverkans- och stödstrukturerna bidrar till en förbättring av socialtjänstens verksamhet – till nytta för brukarna.

Sedan 2010 har det pågått ett arbete för att utveckla regionala samverkans- och stödstrukturer för kunskapsutveckling inom socialtjänsten samt angränsande hälso- och sjukvård. Stödstrukturerna är utformade utifrån förutsättningarna i respektive län.

Målen med de regionala stödstrukturerna är att de ska:

- ▶ bidra till en förbättring av socialtjänstens verksamhet – till nytta för brukarna
- ▶ kunna försörja kommunerna och landstingens verksamheter med ett praktiskt verksamhetsstöd,
- ▶ medverka till att skapa förutsättningar för en evidensbaserad praktik i hela socialtjänsten och närliggande hälso- och sjukvård,
- ▶ vara en arena för lokala och regionala politiska prioriteringar och strategier inom välfärdsområdet,
- ▶ vara en dialogpart gentemot den nationella nivån i frågor som rör kunskapsutveckling och kunskapsstyrning,
- ▶ utgöra ett utvecklingsstöd för implementering av ny kunskap, till exempel nationella riktlinjer och nya metoder.

För mer information:

Per Albinsson, 073-523 71 19, per.albinsson@skl.se

Anna Lilja Qvarlander, 073-523 71 18, anna.lilja.qvarlander@skl.se

Beställ eller ladda ner på webbutik.skl.se

Bestnr: 5369